Het hof is van oordeel dat dergelijke houding, waarbij een vergoeding wordt gevorderd voor het ontslag van het personeel en winstderving en dit wegens de stopzetting van de concessieovereenkomst een handeling is die gelijk staat met de verbreking van de overeenkomst. Door aldus te handelen heeft B. duidelijk te kennen gegeven dat de overeenkomst voor haar was beëindigd. Dit klemt des te meer nu B. op geen enkele wijze tegenspreekt dat zij vanaf 2 juli tot 17 oktober 2008 geen leveringen meer heeft in ontvangst genomen, zoals S. voorhoudt. Het hof is dan ook van oordeel dat door het laten betekenen van de dagvaarding B. een daad heeft gesteld die gelijkstaat met de beëindiging van de overeenkomst.

2.2.2. Gevolgen van de beëindiging

Vermits hierboven wordt aangenomen dat B. zelf de overeenkomst heeft beëindigd en de schade die zij vordert voortvloeit uit de door haar beweerde onrechtmatige beëindiging van de overeenkomst door S. komt deze vordering ongegrond voor.

2.3. De tegenvordering

(...)

2.4. De gerechtskosten

(...)

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

Rechtdoende op tegenspraak,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en slechts heel gedeeltelijk gegrond,

(...)

Waar aanwezig waren: A. Van de Putte, kamervoorzitter; G. Danneels en L. Billiet, raadsheren.

Verkoopconcessie: redelijke opzeggingstermijn, opzeggingsvergoeding en billijke bijkomende vergoeding

Brussel 6 augustus 2013

Tussenpersonen (handel) – Concessie – Verkoopconcessie – Wet van 27 juli 1961 – Redelijke opzeggingstermijn *c.q.* vervangende opzeggingsvergoeding – Cliënteelvergoeding – Rouwgeld

De redelijke opzeggingstermijn waarmee een voor onbepaalde tijd verleende concessie van alleenverkoop kan worden beëindigd, strekt ertoe de concessiehouder de

nodige tijd te geven om zijn activiteiten te heroriënteren. Hierbij kan rekening worden gehouden met omstandigheden die eigen waren aan de handelsrelatie tussen partijen en dit zowel op het ogenblik van de opzegging van de concessieovereenkomst als daarna. Naast de duur van de concessie, de uitgestrektheid van het territorium, de gedane investeringen, de marktbekendheid van het product, de geleverde klantendienst, het aanleggen en onderhouden van voorraden, het aandeel van de opgezegde concessie in de activiteiten van de concessiehouder en de brutomarge gerealiseerd met de betrokken producten, kan tevens rekening worden gehouden met het feit dat de opgezegde concessiehouder na de opzegging geen inspanning geleverd heeft of initiatief genomen heeft om zijn activiteiten te heroriënteren.

Bij de beoordeling of er bij de beëindiging van de concessieovereenkomst al dan niet sprake is van een bekende meerwaarde aan cliënteel die de concessiehouder tijdens de duur van de concessie heeft opgebouwd en waarvan redelijk kan worden aangenomen dat zij aan de concessiegever zal verblijven, mag rekening worden gehouden met alle elementen op het ogenblik van de uitspraak, m.n. eveneens met de toestand van de concessiehouder na de beëindiging van de concessieovereenkomst.

Aangezien de concessiehouder slechts op het einde van de opzeggingstermijn is overgegaan tot ontslag van personeel met vrijstelling van prestaties en uitbetaling van ontslagvergoedingen en tot tweemaal toe niet is ingegaan op het voorstel van de opzeggende concessiegever om de personeelsleden over te nemen, dient de concessienemer zelf in te staan voor de betaling van ontslagvergoedingen en is derhalve geen rouwgeld verschuldigd.

(E.B. BVBA/E. GmbH)

(Advocaten: Mr. E. Van Broeck *loco* Mr. M. Van Varenbergh en Mr. W. Muls)

Rolnr.: 2012/AR/679

Gelet op het vonnis dat op 13 februari 2012 werd uitgesproken door de rechtbank van koophandel te Brussel, beslissing waarvan geen akte van betekening wordt overgelegd;

(...)

I. De feiten en de vorderingen van de partijen voor de eerste rechter

1. Het hof verwijst dienaangaande naar het bestreden vonnis.

II. De bestreden beslissing

2. Bij het bestreden vonnis werd:
- de vordering van E.B. ontvankelijk doch ongegrond verklaard;
- de tegenvordering van E. GmbH ontvankelijk doch ongegrond verklaard;
- E.B. veroordeeld in de kosten.

III. De vorderingen van de partijen voor het hof

(...)

IV. Beoordeling

Het hoger beroep van E.B.

5. Er bestaat geen betwisting tussen partijen over het feit dat er tussen hen een overeenkomst gesloten werd in de zin van de wet van 27 juli 1961 betreffende de eenzijdige beëindiging van voor onbepaalde tijd verleende concessies van alleenverkoop (hierna "de concessiewet").

(...)

De gevorderde billijke vergoeding

8. Door de eerste rechter werd terecht geoordeeld dat *in casu* de overeenkomst tussen partijen niet werd opgezegd door E. GmbH omwille van een grove tekortkoming in hoofde van E.B.

Door de eerste rechter werd eveneens terecht overwogen dat gelet op artikel 6 van de concessiewet de in acht te nemen opzeggingstermijn niet contractueel kon worden vastgelegd vóór het einde van de overeenkomst waarbij de concessie werd verleend, en hierover derhalve slechts afspraken konden worden gemaakt bij of na de opzegging hiervan door E. GmbH.

9. Krachtens artikel 2 van de concessiewet diende E. GmbH de overeenkomst met E.B. te beëindigen mits een redelijke opzeggingstermijn of een billijke vergoeding die door partijen zou worden bepaald bij de opzegging van de overeenkomst. Bij gebrek aan overeenstemming tussen de partijen doet de rechter uitspraak naar billijkheid, eventueel met inachtneming van de gebruiken.

E. GmbH heeft een opzeggingstermijn in acht genomen van 6 maanden, die een aanvang zou nemen op 1 juli 2010 om te eindigen op 31 december 2010.

E.B. betwist dat deze opzeggingstermijn toereikend was. Zij meent dat een opzeggingstermijn van 12 maanden had dienen gegeven te worden.

De redelijke opzeggingstermijn waarmee een voor onbepaalde tijd verleende concessie van alleenverkoop kan worden beëindigd, strekt ertoe de concessiehouder de nodige tijd te geven om zijn activiteiten te heroriënteren.

Het hof verwijst dienaangaande naar een arrest van het Hof van Cassatie d.d. 10 februari 2005 (*JLMB* 2005, 1440) waarin het Hof het volgende oordeelde betreffende een arrest dat gewezen werd door het hof van beroep te Brussel d.d. 21 maart 2003:

Overwegende dat het arrest, na te hebben vermeld dat de redelijke opzeggingstermijn naar billijkheid moet worden bepaald, oordeelt dat het doel van de wetgever erin bestond de concessiehouder "de nodige tijd te geven om zijn activiteiten te heroriënteren opdat de beëindiging van de concessie niet tot haar ondergang zou leiden; (dat), bijgevolg, teneinde te voldoen aan het doel van de wet, de redelijke opzeg-

gingstermijn de concessiehouder in staat moet stellen de verbintenissen die hij met derden is aangegaan na te komen en zich een netto-inkomen te verschaffen dat gelijkwaardig is aan het gederfde inkomen, desnoods door een volledige of gedeeltelijke reconversie van zijn activiteiten" en dat "de concessiehouder geen aanspraak kan maken op een opzeggingstermijn die hem in elk geval in staat stelt een andere concessie te vinden die gelijkwaardige gevolgen heeft als de verloren concessie, ongeacht de afloop van die zoektocht".

Dat het arrest aldus geenszins aan artikel 2 van de wet van 27 juli 1961 ramingregels of -criteria toevoegt waarin dit artikel niet voorziet, maar wel een juiste toepassing ervan maakt.

De criteria die hoofdzakelijk in aanmerking genomen worden om de duur van de opzeggingstermijn te bepalen in de hypothese van een beëindiging van een concessieovereenkomst van onbepaalde duur zijn de volgende:

- de duur van de concessie (onder voorbehoud van hetgeen dienaangaande hieronder overwogen wordt);
- de uitgestrektheid van het territorium waarop de concessie betrekking had;
- de gedane investeringen (in uitrustingen en gebouwen, publiciteit) voor de uitbating van de concessie;
- de marktbekendheid van het product;
- het aanleggen en onderhouden van voorraden;
- de geleverde na-verkoopservice;
- de weerslag van de beëindiging van de contractuele relaties op het geheel van de activiteiten van de concessiehouder;
- het aandeel van de opgezegde concessie in de activiteiten van de concessiehouder;
- het omzetcijfer en de bedrijfsresultaten met betrekking tot de producten die het voorwerp uitmaakten van de concessie.

Aangezien de opzeggingstermijn dient overeen te stemmen met de duur die nodig is voor de concessiehouder om zijn activiteiten te heroriënteren, is de duur van de concessieovereenkomst niet *per se* van (groot) belang om de duur van de opzeggingstermijn te bepalen. Het is immers niet omdat een concessieovereenkomst lang geduurd heeft dat de concessiehouder noodzakelijkerwijze meer tijd zal nodig hebben om zich te heroriënteren of met name een gelijke alternatieve bron van inkomsten te vinden, of om bepaalde vaste en niet-samendrukbare kosten te elimineren. Of dit al dan niet het geval is, dient *in concreto* beoordeeld te worden.

In casu stelt het hof bij de toepassing *in concreto* (dit wil zeggen rekening houdend met de omstandigheden die eigen waren aan de handelsrelatie tussen partijen en dit zowel op het ogenblik van de opzegging van de concessieovereenkomst als daarna) van de criteria die in aanmerking komen voor de bepaling van een billijke opzeggingstermijn in de zin van artikel 2 van de concessiewet vast hetgeen volgt:

- de duur van de concessie: 9 jaar; de eerste rechter oordeelde terecht dat voor de bepaling van de duur van de concessie als vertrekdatum de datum van oprichting van E.B. dient in aanmerking genomen te worden (met name 19 april 2001); het hof verwijst naar de overwegingen dienaangaande van de eerste rechter, die het tot de zijne maakt;
- de uitgestrektheid van het territorium waarop de concessie betrekking had: België en Luxemburg;

- de gedane investeringen (in bv. uitrustingen en gebouwen, publiciteit) voor de uitbating van de concessie: uit de jaarrekeningen van 2007 tot 2010 die door E.B. neergelegd werden, blijkt dat zij geïnvesteerd heeft in rollend materieel en meubilair, doch dat het beperkt investeringen betrof; de concessieovereenkomst verplichtte E.B. om alle voor de verkoop relevante documenten zoals briefpapier, prospectussen en ook de klantendienstvoertuigen van het embleem E. te voorzien;
- de marktbekendheid van het product: er worden dienaangaande geen nuttige objectieve gegevens bewezen door E.B. doch E. GmbH betwist niet dat zij op haar website aanvoert dat zij een marktbepalende fabrikant is van snelloopdeuren;
- de geleverde klantendienst: krachtens de concessieovereenkomst diende E.B. een klantendienst te leveren;
- het aanleggen en onderhouden van voorraden: aan E.B. werden dienaangaande geen verplichtingen opgelegd;
- het aandeel van de opgezegde concessie in de activiteiten van de concessiehouder en de weerslag van de beëindiging van de contractuele relaties op het geheel van de activiteiten van de concessiehouder: E.B. voert aan dat zij 100% van haar zakencijfer realiseerde aan de hand van de concessie; zij wordt hierin niet tegengesproken door E.B.; er wordt geen enkele informatie gegeven over de activiteiten die E.B. na de beëindiging van de opzeggingstermijn van 6 maanden die haar betekend was nog aan de dag heeft gelegd (er worden geen jaarrekeningen van na 2010 of andere stukken dienaangaande voorgebracht);
- de brutomarge die E.B. realiseerde met betrekking tot de producten die het voorwerp uitmaakten van de concessie bedroegen volgens de door haar neergelegde jaarrekeningen:
  in 2007: 382.775 EUR;
  in 2008: 593.376 EUR;
  in 2009: 343.832 EUR;
  in 2010: 258.311 EUR.

E. GmbH voert terecht aan dat de omzet die gerealiseerd werd door E.B. in dalende lijn was.

Er wordt door E.B. niet bewezen hetgeen zij voorhoudt, met name dat E. GmbH na 28 juni 2010 alles in het werk zou gesteld hebben om (1) het personeel van E.B. ten onrechte te benaderen, (2) de verkoopdienst van E.B. te ontregelen, (3) over te gaan tot laattijdige leveringen, (4) ongepaste directe contacten te organiseren met klanten of, samengevat, de normale verdere uitvoering van de overeenkomst tijdens de opzeggingsperiode onmogelijk te maken, met als doel om het zakencijfer van E.B. naar beneden te halen.

E.B. toont niet aan dat zij na de opzegging van de concessieovereenkomst tussen partijen enige inspanning geleverd heeft of zelfs enig initiatief genomen heeft om haar activiteiten te heroriënteren. In strijd met hetgeen E.B. beweert, is dit wel degelijk relevant.

De overwegingen die door de eerste rechter in het bestreden vonnis gemaakt werden in verband met de opzeggingsvergoedingen die E.B aan de door haar ontslagen werknemers diende te betalen – overwegingen die het hof zich eigen maakt – zijn terecht.

Alle hiervoor besproken en relevante concrete omstandigheden in acht genomen, oordeelt het hof dat de eerste rechter terecht geoordeeld heeft dat de concessieovereenkomst tussen partijen door E. GmbH kon beëindigd worden mits een opzeggingstermijn van 6 maanden, aangezien deze termijn *in casu* billijk en redelijk is.

De gevorderde billijke bijkomende vergoeding

10. E.B. maakt aanspraak op een cliënteelvergoeding, op de ontslagvergoedingen die zij diende te betalen wegens het ontslag van haar personeel en op vergoeding voor bepaalde kosten die door haar gemaakt werden.

De gevorderde cliënteelvergoeding

11. De feitenrechter oordeelt of er bij de beëindiging van de concessieovereenkomst al dan niet sprake is van een bekende meerwaarde aan cliënteel die de concessiehouder tijdens de duur van de concessie heeft opgebouwd en waarvan redelijk kan worden aangenomen dat zij de concessiegever zal verblijven.

Voor de raming van de cliënteelvergoeding mag de bodemrechter rekening houden met alle elementen waarvan hij kennis heeft op het ogenblik waarop hij zich uitspreekt, met name eveneens met de toestand van de concessiehouder na de beëindiging van de concessieovereenkomst (Cass. 7 april 2005, *JLMB* 2005, 1448).

De voorwaarden opdat E.B. aanspraak zou kunnen maken op een cliënteelvergoeding zijn de volgende:
- een bekende meerwaarde aan cliënteel;
- dat door E.B. is aangebracht;
- en dat, na de beëindiging van de overeenkomst aan E. GmbH verbleven is.

E. GmbH legt een lijst neer van internationale bedrijven die reeds klant bij haar waren en die zij voor leveringen, plaatsingen en onderhoud doorverwezen heeft naar E.B. Het betreft onder meer Coca Cola, Audi, Mc Cain, Procter & Gamble, ABInbev.

E.B. kon dus van bij haar oprichting terugvallen op een sedert jaren bestaand cliënteel van E. GmbH, dat onder meer actief was in België.

In de hiervoor geschetste omstandigheden kan E.B. dan ook niet redelijk aanvoeren dat zij de hiervoor vermelde klanten zelf heeft aangebracht.

Wat de overige klanten betreft, bewijst E. niet, of maakt zij minstens niet aannemelijk, dat het (potentiële) klanten betreft die, zelfs indien ze daadwerkelijk door E.B. zouden zijn aangebracht (stukken 29c, 29d en 29i van E.B. betreffen enkel een offerte en geen bestelling), deze klanten aan E. GmbH verbleven zijn.

In die omstandigheden werd dan ook terecht door de eerste rechter geoordeeld dat E.B. geen aanspraak kan maken op een cliënteelvergoeding.

De gevorderde ontslagvergoedingen

12. Het hof stelt vast dat E.B. slechts op het einde van de opzeggingstermijn die haar door E. GmbH gegeven was, overgegaan is tot ontslagen met vrijstelling van prestaties en uitbetaling van ontslagvergoedingen.

E.B. is daarmee tot twee maal toe niet ingegaan op het voorstel van E. GmbH om personeelsleden over te nemen van E.B. teneinde de uitbetaling van ontslagvergoedingen te vermijden.

E.B., die zonder enige gegronde reden besliste niet in te gaan op dit voorstel, dient dan ook hoe dan ook zelf in te staan voor de ontslagvergoedingen die zij beweert uiteindelijk betaald te hebben.

De vordering van E.B. tot terugbetaling door E. GmbH van een aantal ontslagvergoedingen is ongegrond.

(...)

OM DEZE REDENEN:

HET HOF, rechtdoende na tegenspraak,

(...)

Waar aanwezig was: E. Herregodts, alleenzetelend raadsheer.

Noot

De invloed van de houding van de opgezegde concessiehouder na diens opzegging op de duur van de redelijke opzeggingstermijn

1. De redelijke opzeggingstermijn waarover de opgezegde concessiehouder, in toepassing van artikel 2 van de concessiewet/artikel X.36 WER, dient te beschikken moet hem in staat stellen de verbintenissen die hij met derden is aangegaan na te komen en zich een netto-inkomen te verschaffen dat gelijkwaardig is aan het gederfde inkomen, desnoods door een volledige of gedeeltelijke reconversie van zijn activiteiten. Hierbij kan de concessiehouder wel geen aanspraak maken op een opzeggingstermijn die hem in elk geval in staat stelt een andere concessie te vinden die gelijkwaardige gevolgen heeft als de verloren concessie[81].

2. In geval van gebrek aan of een ontoereikende opzeggingstermijn ontstaat het recht op een vervangende opzeggingsvergoeding vanaf de kennisgeving van de opzegging[82].

3. Bij de raming van de duur van de opzeggingstermijn[83], dan wel van de vervangende opzeggingsvergoeding[84], kan de rechter rekening houden met alle elementen waarover hij op het ogenblik van zijn beslissing beschikt. Hierbij beslist de rechter soeverein of een bepaald element, waarover hij op het tijdstip van zijn beslissing

81. Cass. 10 februari 2005, *TBH* 2005, 922; Gent 4 maart 2009, *RABG* 2011, 266.
82. Cass. 25 maart 1976, *Arr.Cass.* 1976, 863.
83. Cass. 14 januari 2010, *RABG* 2011, 260; Cass. 7 april 2005, *RW* 2005-06, 1176, noot D. MERTENS.
84. Cass. 16 mei 2003, *DAOR* 2003, 33, noot D. MERTENS en *TBH* 2005, 20, noot Y. VAN COUTER en *RABG* 2004, 1293, noot A. DESTRYCKER.

beschikt en dat al dan niet dateert van na de opzegging van de overeenkomst, een weerslag heeft op de door hem te maken beoordeling[85].

4. Naast de klassieke criteria voor de raming van de redelijke opzeggingstermijn *c.q.* vervangende opzeggingsvergoeding – zoals de duur van de concessie, het aandeel van de concessie in het geheel van de activiteiten van de opgezegde concessiehouder, de gerealiseerde omzet, de gedane investeringen en hun afschrijvingsgraad, de uitgestrektheid van het territorium en de bekendheid van de betrokken producten – kan daarom in het kader van de naar billijkheid te maken beoordeling ook de houding van de opgezegde concessiehouder tijdens de opzeggingsperiode in overweging worden genomen[86].

Zo hield het hof van beroep te Bergen in een arrest van 10 september 2007 rekening met het feit dat de opgezegde concessiehouder tijdens de hem toegekende opzeggingstermijn zijn reconversie niet had voorbereid met de normaal te verwachten zorgvuldigheid[87]. Het hof van beroep te Gent oordeelde in een arrest van 3 september 2014 dat de weigering van de opgezegde concessiehouder om in te gaan op het aanbod van de opzeggende concessiegever om de samenwerking om te vormen tot een agentuur "*één van de elementen uitmaakt die in beschouwing kunnen genomen worden bij de vraag welke opzeggingstermijn in billijkheid*" diende te worden toegekend[88].

5. Ook het geannoteerde arrest bevestigt dat voor de bepaling van een billijke opzeggingstermijn rekening moet worden gehouden "*met de omstandigheden die eigen* [zijn] *aan de handelsrelatie tussen partijen en dit zowel op het ogenblik van de opzegging van de concessieovereenkomst als daarna*".

Naast de klassieke criteria[89] hield het hof van beroep te Brussel in zijn beoordeling rekening met de vaststelling dat de opgezegde concessiehouder niet aantoonde "*dat zij na de opzegging van de concessieovereenkomst (...) enige inspanning geleverd* [had] *of zelfs enig initiatief genomen* [had] *om haar activiteiten te heroriënteren*" om

85. Het betreft het standpunt van de billijke beoordeling, welke dus ook wordt voorgestaan door het Hof van Cassatie (*cf. supra* vn. 83 en 84). In rechtspraak en rechtsleer zijn ook verdedigers van resp. het standpunt van de abstracte beoordeling en de concrete beoordeling: zie hierover o.m. P.-J. NAEYAERT, *Distributeurs en handelstussenpersonen. Met focus op beëindiging*, B&E, 2012, nrs. 472-478; B. TILLEMAN, E. DURSIN, E. TERRYN, C. HEER, P.-J. NAEYAERT, "Overzicht van rechtspraak. Bijzondere overeenkomsten: tussenpersonen (1999-2009)", *TPR* 2010, 1085-1087.

86. Gent 27 juni 2005, *NJW* 2006, 416. Voor een al oudere toepassing: Luik 30 april 1999, *TBH* 2000, 192; P.-J. NAEYAERT, *Distributeurs en handelstussenpersonen. Met focus op beëindiging*, B&E, 2012, nr. 436.

87. Bergen 10 september 2007, *TBH* 2010, 500.

88. Gent 3 september 2014, *NJW* 2016, 34.

89. Het hof onderzocht de duur van de concessie, de uitgestrektheid van het territorium waarop de concessie betrekking had, de gedane investeringen, de marktbekendheid van het product, de geleverde klantendienst, het aanleggen en onderhouden van voorraden, het aandeel van de opgezegde concessie in de totale activiteit van de concessiehouder en de weerslag van de beëindiging van de contractuele relaties op het geheel van de activiteiten van de concessiehouder en de door de concessiehouder met de betrokken producten gerealiseerde brutomarge. Wat dit laatste element betreft, stelde het hof trouwens vast dat de omzet/brutomarge in dalende lijn was, waarbij de door de opgezegde concessiehouder ingenomen stelling dat dit te wijten was aan negatieve acties van de opzeggende concessiegever niet werd weerhouden bij gebrek aan dienstig bewijs.

te besluiten dat de door de opzeggende concessiegever toegekende opzeggingstermijn (van 6 maanden) "*in casu billijk en redelijk*" was.

Hans VAN GOMPEL
Advocaat

Verkoopconcessie: selectieve distributie – misbruik van machtspositie

Gent 1 oktober 2014

Tussenpersonen (handel) – Concessie – Verkoopconcessie – Selectieve distributie – Mededinging – Verkoopweigering – Misbruik machtspositie – Oneerlijke handelspraktijk

Artikel 102 van het verdrag van 13 december 2007 betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) verbiedt, voor zover de handel tussen lidstaten daardoor ongunstig wordt beïnvloed, dat een of meerdere ondernemingen misbruik maken van een machtspositie op de interne markt of op een wezenlijk deel daarvan. In tegenstelling tot artikel 101 VWEU, is deze bepaling van toepassing op eenzijdige gedragingen van een onderneming.

Opdat sprake zou zijn van een verboden misbruik van machtspositie in de zin van artikel 102 VWEU is vereist dat de handelwijze van de onderneming de handel tussen de lidstaten daardoor ongunstig kan beïnvloeden. Het vermogen van de gedraging om de handel tussen lidstaten te beïnvloeden, moet bovendien merkbaar zijn.

Artikel 3 van de wet tot bescherming van de economische mededinging (WBEM, thans art. IV.2 WER) verbiedt dat een of meer ondernemingen misbruik maken van een machtspositie op de betrokken Belgische markt of op een wezenlijk deel daarvan. In tegenstelling tot artikel 2 WBEM is deze bepaling van toepassing op eenzijdige gedragingen van een onderneming.

Het is op zich niet onrechtmatig dat een onderneming een machtspositie heeft en dat zij met deze machtspositie concurreert. Zij heeft evenwel een bijzondere verantwoordelijkheid zich zodanig te gedragen dat zij geen afbreuk doet aan een daadwerkelijke en onvervalste mededinging op de markt.

Een onderneming heeft een machtspositie als zij in staat is de daadwerkelijke mededinging op de relevante markt te verhinderen en zich jegens haar concurrenten, haar afnemers en de gebruikers in belangrijke mate onafhankelijk kan gedragen.

Verkoopweigering is in principe geoorloofd. Zij houdt niet enkel in dat geweigerd wordt een product te leveren, maar ook de weigering om informatie of toegang tot een netwerk ter beschikking te stellen, die nodig zijn om van het product gebruik te kunnen maken. Er is tevens sprake van verkoopweigering indien aan de levering onredelijke voorwaarden worden opgelegd of wanneer een prijs wordt aangerekend